

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-65-2/17-12/
Podgorica, 23. mart 2017. godine

INFORMACIJA
SA SASTANKA PREDSEDNIKA I ČLANOVA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I
SLOBODE SA PREDSEDNIKOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
SAVJETA EVROPE, PEDROM AGRAMUNTOM,
održanog u Podgorici, 16. marta 2017. godine

Predsjednik i članovi Odbora za ljudska prava i slobode: dr Halil Duković, dr Suad Numanović, Mirsad Murić, Nada Drobnjak i mr Mihailo Anđušić, zajedno sa članovima Delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope: dr Predragom Sekulićem, Marijom Čatović i Sanjom Vlahović sastali su se sa predsjednikom Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope Pedrom Agramuntom 16. marta 2017. godine.

Nakon pozdravnih riječi šefa Delegacije Skupštine Crne Gore u PSSE dr Predraga Sekulića, obratio se predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković, koji je ocijenio da se sastanak dešava u trenucima brojnih izazova za demokratsku bezbjednost Evrope u cjelini, od kojih nije pošteđena ni Crna Gora. Sve države su u određenom stepenu pogođene terorizmom, ekonomskom, izbjegličkom i bezbjednosnom krizom. Uvjeren je da Crna Gora ima snage i volje da prebrodi izazove sa kojima se suočava kako bi postala članica NATO-a i Evropske unije.

Dr Halil Duković je predstavio aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode, vezujući ih za period od 2015. godine kada je otvoren post monitoring dijalog PSSE sa Crnom Gorom. Upoznao je predsjednika PSSE sa odličnom i kontinuiranom saradnjom Odbora sa Savjetom Evrope i Evropskim parlamentom, informišući ga o učešću predstavnika Odbora na brojnim regionalnim konferencijama, sastancima, seminarima i radionicama i, s tim u vezi, apostrofirao dobro razvijenu regionalnu saradnju Odbora sa radnim tijelima drugih parlamenata nadležnim za ljudska prava sa kojima su održana četiri zajednička sastanka. Između ostalih, predsjednik Odbora je izdvojio: Sastanak sa koizvjestiocima Odbora za monitoring Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope u junu 2015. godine, Sastanak sa članovima ekspertske grupe Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima u oktobru 2015., Konferenciju „Sveobuhvatan humanitarni i politički odgovor na migracije i izbjegličku krizu u Evropi“ u decembru 2015., Radionicu za izgradnju kapaciteta predstavnika institucija Crne Gore zaduženih za pripremu državnih izvještaja o implementaciji Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima u junu 2016., Sastanak sa ekspertom Savjeta Evrope Quentin Reedom u decembru 2016., Seminar o sprovođenju zaključaka drugog ciklusa monitoringa implementacije Okvirne konvencije Savjeta Evrope za zaštitu nacionalnih manjina od strane Crne Gore u februaru 2017. i Radionicu „Etika i sprječavanje sukoba interesa“ u martu 2017. godine.

Ukazao je na ostvareni napredak u zaštiti prava ranjivih grupa u Crnoj Gori, čemu je Odbor svojim aktivnostima značajno doprinio. Od posjete Odbora Kampu Konik I i II u junu 2011. do danas ostvaren je vidljiv napredak u inkluziji romske populacije, a posebno dobri rezultati zabilježeni su u oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite. Sve je veći broj romske djece koja su uključena u sistem obrazovanja, uključujući i visoko, što je u nedavnoj prošlosti bilo

nezamislivo. Pripadnici RE populacije imaju pristup zdravstvenoj zaštiti kao i svi drugi građani Crne Gore.

Predsjednik Odbora je informisao i o Kontrolnom saslušanju Nacionalnog koordinatora ECRI-ja za Crnu Goru na temu: „Poštovanje obaveza Crne Gore u dijelu preporuka datih u Izvještaju ECRI-ja o Crnoj Gori, od februara 2012. godine“, održanom u maju 2013. godine, nakon kojeg je Odbor za ljudska prava i slobode dao konkretne preporuke za unapređenje stanja.

Odbor posebnu pažnju posvećuje licima sa invaliditetom, pa je povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava 2014. godine organizovao Konferenciju posvećenu njihovim pravima. Određeni napredak je ostvaren u obezbjeđivanju pristupačnosti javnim objektima za ova lica. Iako Crna Gora ima jedan od najboljih zakona u oblasti zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije lica sa invaliditetom, čiji cilj je bio da im se omogući lakše zapošljavanje, u dosadašnjem periodu prisutna je veća spremnost poslodavaca da uplaćuju sredstva u Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje, nego da ih zapošljavaju. Shodno preporuci PSSE i Evropske komisije, sredstva Fonda se efikasnije koriste, pa je u posljednje tri godine Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom odobrio sredstva u iznosu od 4,5 miliona eura, a ove godine planira da obezbijedi još veća sredstva. Napredak je ostvaren i u zaštiti LGBT populacije, do sada je održano pet povorki ponosa, a samo na prvoj zabilježeni su manji incidenti. O problemima LGBT populacije sve češće se govori u javnosti i to više nije tabu tema.

Šef Delegacije Skupštine Crne Gore u PSSE, dr Predrag Sekulić je informisao da Delegacija djeluje na dva načina- u samoj PSSE, na plenumu, komitetima i učešćem u misijama za posmatranje izbora i u Skupštini Crne Gore gdje prenose iskustva, akcije i inicijative pokrenute u PSSE, a prilikom donošenja zakona nerijetko podnose amandmane u skladu sa preporukama PSSE. Informisao je da je Delegacija Skupštine CG u PSSE, u skladu sa predlogom Odbora za pravna pitanja i ljudska prava PSSE, 2015. godine podnijela Amandman na Predlog zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti. Amandmanom je predloženo da se zatvoreniku koji ima preko 50 godina života, koji je obolio od teže akutne bolesti ili se njegova hronična bolest pogoršala, zbog čega mu prijete smrtni ishod, može odobriti na neodređeni vremenski period prekid izvršenja kazne zatvora, uz prethodno pribavljen nalaz i mišljenje nadležnog ljekarskog konzilijuma. Vlada Crne Gore je prihvatila navedeni Amandman. Takođe, Delegacija se pridružila aktivnostima PSSE povodom obilježavanja Međunarodnog dana migranata i u decembru 2015. godine posjetila Prihvatilište za strance u Spužu. Uvjeren je da su aktivnosti Delegacije pomogle Odboru za monitoring i Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope da donese odluku o ukidanju monitoringa i otvaranju post-monitoring dijaloga sa Crnom Gorom.

Predsjednik Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope Pedro Agramunt je čestitao Crnoj Gori na desetogodišnjici članstva u Savjetu Evrope i ocijenio da ovaj period nije mali, ali je dovoljno dug da se shvati šta je Savjet Evrope i kako može da pomogne državi. Podsjetio je da je Crna Gora ratifikovala 87 konvencija Savjeta Evrope, a među njima ukazao na važnost: Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Konvencije o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), Konvencije o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja i Evropske socijalne povelje. Podstakao je Skupštinu Crne Gore da nastavi pozitivnu dinamiku ratifikacije preostalih konvencija ističući Konvenciju o manipulaciji na sportskim takmičenjima i Dodatni protokol uz Konvenciju o prevenciji terorizma.

Predsjednik PSSE je ocijenio da je Crna Gora ključna zemlja na Zapadnom Balkanu i bitno je da ostane stabilna kako bi pomogla susjedima koji prolaze kroz period nestabilnosti. Stoga je veoma važno učešće Crne Gore u svim procesima. Smatra da eksperti Savjeta Evrope mogu pomoći Crnoj Gori u ostvarivanju njenih strateških prioriteta, posebno u evropskim

integracijama. Ponudio je pomoć Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope i Odbora za pravna pitanja i ljudska prava u razvijanju mehanizama za postupanje po konvencijama i presudama Evropskog suda za ljudska prava.

S obzirom da je informisan da opozicija bojkotuje rad Parlamenta i da Delegacija Skupštine Crne Gore u PSSE ne djeluje u punom sastavu, naglasio je da poslanici vlasti treba da ulože dodatne napore u realizaciji planiranih aktivnosti.

Predsjednik PSSE je upoznao učesnike sastanka sa ključnim prioritetima njegovog ovogodišnjeg predsjedavanja Parlamentarnom skupštinom i naveo da će fokus aktivnosti biti na preduzimanju mjera u borbi protiv populizma i terorizma, na rješavanju aktivnih i zamrznutih konflikata i migrantske i izbjegličke krize. Dugoročno gledano, populizam je najznačajniji problem, a kratkoročno- terorizam, potovo međunarodni. Ocijenio je da je uspješno suočavanje sa navedenim izazovima moguće jedino zajedničkim naporima svih zemalja, ističući značajnu ulogu koju parlamenti imaju u promovisanju poštovanja temeljnih evropskih vrijednosti, ljudskih prava i vladavine prava. Dodao je da je Inicijativa „Ne mržnje strahu“, koju je pokrenuo u junu 2016. godine, usmjerena na promovisanje zaštite ljudskih prava, posebno protiv mržnje i netrpeljivosti. Pojasnio je da Inicijativa nije politička, već se odnosi na sve građane koji na međunarodni terorizam ne treba da reaguju mržnjom i strahom. Ovu Inicijativu podržao je veliki broj visokih državnih zvaničnika, predstavnika evropskih i međunarodnih institucija, a čak i članovi kraljevske porodice. Izrazio je zabrinutost zbog sve većeg populizma i naglasio da su nam vrijednosti Savjeta Evrope potrebne više nego ikada, jer postoje grupacije koje žele da destabilizuju države, kao i ekstremističke grupe, koje krše ljudska prava. Zbog toga je neophodno da poslanici informišu građane o ovom problemu. Uvjeren je da problem u jednoj državi članici Savjeta Evrope predstavlja problem cijelog Savjeta Evrope i svi solidarno treba da doprinesu njegovom rješavanju.

Zbog velikog problema sa kojim se danas suočavamo- migrantskom i izbjegličkom krizom, najavio je da će jedan dan narednog janskog zasjedanja Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope biti posvećen tome. Predstaviće se izvještaji četiri odbora, mišljenje Komisije za izbjeglice, kao i ekspertska mišljenja, a namjera je da se ovo značajno pitanje riješi. Pozvao je na dostavljanje ideja kako bi našli pravi odgovor i pokušali da nađu istinu i, s tim u vezi, pozvao predstavnike Skupštine Crne Gore da podrže ideje PSSE. Naglasio je da im je veoma značajna podrška velikih političkih partija koje poštuju principe Savjeta Evrope, a da se ne može imati povjerenja u partije ekstremne desnice i ljevice. Ukazao je na probleme sa kojima se suočava Turska, navodeći pokušaj državnog udara i veći broj terorističkih napada u ovoj zemlji, što je prouzrokovalo više od tri miliona izbjeglica.

Predsjednik PSSE je istakao da je veliki uspjeh Savjeta Evrope što u prethodnih sedamdeset godina nije bilo ratova u Evropi, već samo manjih konflikata. Ukazujući na zamrznute i trenutno aktivne konflikte u Evropi, informisao je da će krajem godine organizovati seminar o parlamentarnoj diplomatiji na kojem će razmijeniti ideje o mirnom rješavanju konflikata.

Šef Delegacije Skupštine Crne Gore u PSSE dr Predrag Sekulić je iskazao spremnost za podršku, ocjenjujući da pojedinačno kao države ne možemo ništa, ali kao građani Evrope možemo sve. Kad je u pitanju terorizam, populizam i migrantska kriza, možemo da pomognemo.

Sagovornici su iskazali zadovoljstvo uspješnom saradnjom Crne Gore i Savjeta Evrope uz očekivanje da će ista biti nastavljena i u narednom periodu.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković